

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про медіацію (реєстр. № 3504 від 19 травня 2020 року)

За дорученням Голови Верховної Ради України від 20 травня 2020 року Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 17 червня 2020 року (протокол № 29) проект Закону про медіацію (реєстр. № 3504 від 19 травня 2020 року), поданий Кабінетом Міністрів України, (далі – Законопроект) та встановив таке.

Метою Законопроекту є закріплення на законодавчому рівні можливості проведення процедури медіації, яка полягатиме у добровільному позасудовому врегулюванні конфлікту (спору) шляхом переговорів між його сторонами, за допомогою медіатора.

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту для досягнення поставленої мети ним пропонується визначити правові засади та порядок проведення медіації в Україні, які полягають у такому:

процедура медіації застосовуватиметься у будь-яких конфліктах (спорах), які виникають, зокрема, з цивільних, сімейних, трудових, господарських, адміністративних правовідносин, а також у кримінальних провадженнях при укладенні угод про примирення між потерпілим та підозрюваним, обвинуваченим та в інших сферах суспільних відносин;

фізичні та юридичні особи зможуть звернутись до медіатора для проведення медіації як до звернення до суду, третейського суду, міжнародного комерційного арбітражу, так і під час судового, третейського чи арбітражного провадження або під час виконання рішення суду, третейського суду чи міжнародного комерційного арбітражу;

медіація проводитиметься за взаємною згодою сторін медіації відповідно до принципів добровільності; конфіденційності; незалежності та нейтральності, неупередженості медіатора; самовизначення та рівності прав сторін медіації;

набути статус медіатора зможе будь-яка фізична особа, яка має вищу освіту та пройшла базову підготовку у сфері медіації в Україні або за її межами;

підготовка у сфері медіації становитиме не менше як 90 годин навчання медіатора, у тому числі 45 годин практичного навчання, та включатиме теоретичні знання та практичні навички щодо принципів, порядку та методик проведення медіації, правового регулювання медіації, етики медіатора, ведення переговорів та врегулювання конфліктів (спорів);

підготовку у сфері медіації здійснюватимуть заклади освіти, а також організації, що забезпечують проведення медіації, об'єднання медіаторів, суб'єкти господарювання будь-якої форми власності та організаційно-правової форми, що мають право надавати послуги у сфері медіації або організувати їх надання відповідно до законодавства;

реєстри медіаторів зможуть вести об'єднання медіаторів, організації, що забезпечують проведення медіації, а також органи державної влади та органи місцевого самоврядування, які залучають медіаторів або послугами яких користуються.

Крім того, Законопроектом передбачається визначити права та обов'язки медіатора та сторін медіації, порядок проведення медіації, а також вимоги до договору про медіацію та до угоди про врегулювання конфлікту (спору) за результатами медіації.

До того ж, прикінцевими та перехідними положеннями Законопроекту пропонується внести зміни, зокрема, до Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України), Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України), Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України), якими запропоновано, що під час підготовчого засідання суд з'ясовує, чи бажають сторони провести позасудове врегулювання спору шляхом медіації (зміни до статей 182 ГПК України, 197 ЦПК України, 180 КАС України), право суду оголосити перерву у підготовчому засіданні у разі, якщо сторони прийняли рішення провести позасудове врегулювання спору шляхом медіації (зміни до статей 183 ГПК України, 198 ЦПК України, 181 КАС України), право суду зупинити провадження у справі у разі звернення обох сторін з клопотанням про зупинення провадження у справі у зв'язку з проведенням медіації (зміни до статей 228 ГПК України, 252 ЦПК України, 236 КАС України), строк такого зупинення (на час проведення медіації, але не більше тридцяти днів з дня постановлення ухвали судом (зміни до статей 229 ГПК України, 253 ЦПК України, 236 КАС України) та можливість зупинити провадження у справі на стадії її розгляду по суті (зміни до статей 195 ГПК України, 210 ЦПК України), оскільки статтею 20 Законопроекту передбачено, що суд роз'яснює сторонам у справі їх право на будь-якій стадії судового провадження звернутись до медіації для вирішення спору в позасудовому порядку. Разом з тим, Законопроектом пропонується внести зміни до статті 130 ГПК України, 142 ЦПК України, 7 Закону України «Про судовий збір», якими передбачити, що у разі успішного проведення медіації щодо спору, який є предметом розгляду

суду, відповідній стороні судового провадження судом буде повернуто 60 % сплаченого судового збору. Водночас, Законопроектом передбачається внести зміни до Закону України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», якими, зокрема, передбачити, що спори, що виникають у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю, вирішуватимуться, у тому числі за допомогою медіації.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, підтримуючи необхідність законодавчого врегулювання медіації як ефективного позасудового способу вирішення певних спорів (конфліктів), висловило щодо змісту Законопроекту зауваження та пропозиції.

Обговоривши Законопроект, відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет з питань правової політики вирішив рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного чергової сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про медіацію (реєстр. № 3504 від 19 травня 2020 року), поданий Кабінетом Міністрів України.

Голова Комітету

А.С. КОСТИН